

Krátkozraký zahradník

Vprávé poledne naše drožka zastavila na okraji cesty před pěkným třípatrovým domem na Curzon Street. Ve dveřích stál uniformovaný strážník, který pozorně sledoval každý náš pohyb a dával nám jasně najevo, že tu nejsme vítáni. Obzvláště nepříjemně se zahleděl na paní Blalockovou, která mu pronikavý pohled opětovala.

Pomohl jsem otci vystoupit z drožky a zeptal se ho: „Jestli je Scotland Yard přesvědčen o tom, že šlo o sebevraždu, tak proč sem postavili hlídku?“

„Nejspíš proto, aby odradili zvědavce,“ odpověděl mi a podíval se nahoru na okno ve třetím patře a pak dolů na chodník přímo pod ním. „Paní Blalocková, buďte prosím tak laskava a ukažte nám, kde přesně jste se s Johnniem nacházeli, když ten muž padal.“

„Velice ráda,“ řekla Joanna Blalocková. „Ale navrhuji, abychom začali s tím zahradníkem, který pád tak živě vylíčil.“

„Už jsme se ho vyptávali dnes ráno,“ řekl jí otec. „A stál si pevně za svou výpovědí.“

„Tak by mu určitě nevadilo vše ještě jednou zopakovat.“

Otec zaváhal. „Musím vás varovat. Ten zahradník je dost nepříjemný člověk. Nebude se mu líbit, že se ho budeme znovu ptát na to samé.“

„Možná, že nás úplně odmítne,“ poznamenal jsem. „Je velmi nevrlý.“

„To je možné,“ řekla Joanna odhodlaně. „Ale buď je to lhář, nebo má nesmírně velkou představivost.“

„To budete muset dokázat,“ řekl otec.

„To mám také v úmyslu,“ odpověděla mu Joanna. „Zaveďte mě k němu, prosím.“

Přesunuli jsme se téměř o celý blok dál, až k dobře udržované zahradě před impozantní budovou. Všiml jsem si, jak si Joanna Blalocková při každém kroku něco šeptá, jako by si pro sebe počítala.

„Co to počítáte?“ zeptal jsem se tiše.

„Vzdálenost,“ odpověděla. „Každý můj krok měří zhruba půl metru. Vypočítala jsem tak, že ta zahrada se nachází čtyřicet metrů od místa činu.“

„A co to pro nás znamená?“

„Všechno, nebo nic.“

Dívali jsme se na zahradníka, který pečlivě zastříhoval živý plot ve výšce svého pasu. Měl širokou hrud' a na hlavě pleš. Jeho pleť byla zarudlá a velké břicho mu padalo přes opasek. Ačkoliv bylo dost chladno, byl celý upocený.

Když si nás všiml, ztuhly mu rysy v obličeji. „Už jste zase tady! Všechno jsem řekl vám i novinářům a nebudu to opakovat. Běžte pryč a nechte mě pracovat. Jsem zaměstnaný muž a nehodlám plýtvat svým drahocenným časem.“

Pak se k nám otočil zády a pokračoval v zastříhování plotu. Udržoval ten keř dokonale rovný a nepotřeboval k tomu nic jiného než nůžky. Nevšiml jsem si, že by měl po ruce vodováhu. Zahradník si nás vůbec nevšímal, jako bychom se vypařili.

„Neublížíte při stříhání plotu okolním květinám?“ Zeptala se Joanna Blalocková.

Zahradník rozhořčeně zavrčel: „Milá dámo, pracuji tu už celých třicet let a můžu vás ujistit, že svou práci dělám dobře. Dokážu stříhat

ploty tak, že při tom nezpůsobím žádnou škodu. To byla poslední otázka, na kterou jsem vám odpověděl. Teď běžte pryč a nechte mě na pokoji.“

„Určitě nám můžete věnovat pár minut,“ trvala na svém Joanna.

„Paní! Kolikrát to mám ještě opakovat?“ vykřikl zahradník. „Čas jsou pro mě peníze a na vaše otázky nehodlám věnovat ani čtvrták.“

„To nebude třeba.“ Joanna Blalocková sáhla do kabelky pro čtvrták a vložila ho zahradníkovi do ruky. „Tohle vám nahradí váš ztracený čas.“

„Ach to ano, paní! To ano!“ obrátil najednou zahradník. Byl evidentně ohromen štedrostí Joanny Blalockové a peněz si dlouze prohlížel, jestli je skutečně pravý. Spokojeně ho pak vložil do ošuntělé peněženky a začal se upravovat. Rozepnul si kabát a z vnitřní kapsy vytáhl pomačkaný ušmudlaný kapesník. Přitom mu ze stejné kapsy málem vypadly brýle. Vrátil je zpět do kapsy a kapesníkem si z obličeje setřel pot.

Joanna pozorně sledovala každý jeho pohyb. Nespouštěla oči z jeho mozolnatých rukou. Analyzovala jeho pohyby, které se mně zdály být bezvýznamné.

„Kde mám začít?“ zeptal se jí zahradník vtíravě.

„Pěkně od začátku,“ odpověděla Joanna. „Byla bych ráda, kdybyste nám ukázal, kde jste stál, když jste si všiml toho padajícího muže. A prosím přesně.“

Zahradník popošel kousek dál k přilehlému živému plotu a postavil se čelem ke Curzon Street. Měl tak nezakrytý výhled na dům, ve kterém Charles Harrelston to odpoledne hrál a prohrál. „Přesně tady jsem stál.“

„Co jste v tu chvíli dělal?“

„Dokončoval jsem tenhle plot,“ zavzpomínal zahradník. „Ujišťoval jsem se, že jsem nahoře nezapomněl ani větvičku.“

„Soustředil jste se tedy na svou práci?“

Zahradník přikývl. „Vždycky se soustředím. Jinak by výsledek nebyl dobrý a nedostal bych zapláceno. Ani větvička nevyčnivala, to vám mohu odpřisáhnout.“

„Moc pěkná práce,“ souhlasila Joanna. „Přesně to jste také uvedl ve své předchozí výpovědi.“

„Ano, je to tak. A ani slovo na tom nezměním, neboť všechno, co jsem vám řekl, je pravda,“ řekl zahradník. „Právě jsem dostříhoval plot, když jsem vzhlédl nahoru a viděl, jak ten muž přeskočil okenní římsu. Seběhlo se to velmi rychle, ale viděl jsem ho, jako teď vidím vás.“

„Takže jste ho viděl, jak vyskakuje?“

„Ten muž vyskočil, to vám povídám,“ řekl zahradník a nekompromisně přitom několikrát kývl hlavou. „Vyskočil do prázdna zrovna v té chvíli, kdy jsem zvedl hlavu od práce. Nemohl jsem tomu uvěřit.“

„Padal nohama napřed?“

„To ano. Nohama napřed. Tím jsem si jist.“

„A mával při pádu nohama i rukama?“

„Jako šílenec, ano.“

„To je strašné,“ okomentovala jeho slova Joanna.

„Přesně tak. Běžel jsem k němu, abych mu pomohl, ale nebyla v něm už ani špetka života.“

„Jak divné, že tak zámožný člověk ukončil svůj život tímto způsobem.“

„Je to nepochopitelné. Člověk má někdy všechno, co si může přát, a přesto udělá takovou věc.“

„Adresa 28 Curzon Street napovídá, že ten člověk vlastnil značné bohatství.“

„Ano,“ přitakal zahradník. „To máte pravdu, ale spletla jste si adresu. Vyskočil z domu číslo 26.“

„Jste si tím jist?“

„Ano, paní. Zním tuto ulici a každý dům na ní jak své boty.“

„Takže ten novinový článek, co jsem si vystříhla, nebyl přesný,“ řekla Joanna Blalocková a otevřela kabelku. Vytáhla z ní výstřižek a ukázala na titulěk článku, který popisoval sebevraždu ve čtvrti Mayfair. „Vidíte, na prvním řádku se píše 28 —“

„Ale ne, paní.“ Přerušil ji zahradník a položil svůj špinavý prst přímo na vytištěnou adresu. „Tady se píše, že adresa byla 26 Curzon Street, ne 28.“

„Ach, vidíte. Máte pravdu. Je to psáno tak malým písmem,“ připustila Joanna. „Děkuji, že jste mě na to upozornil.“

„Nemáte zač,“ řekl zahradník a narovnal se, jako člověk, který zrovna vykonal nějaký významný skutek. „Na tu adresu ani na tu událost nikdy nezapomenu.“

„Vsadím se, že jste té noci nezamhouřil oka.“

„Převaloval jsem se ze strany na stranu a nepodařilo se mi vůbec usnout.“

„Doufáme, že ta hrozná vzpomínka časem vybledne.“

„Ale bude to asi ještě dlouho trvat.“

„Možná by vám pomohlo dát si po práci jedno nebo dvě piva.“

Zahradník se doširoka usmál. „To máte pravdu.“

„Vypadáte tak trochu jako Guinness.“

„To je mé nejoblíbenější pivo,“ odpověděl a olízl si rty při pomyslení na běžně čepovaný mok.

Úžasné! Pomyslel jsem si. Během několika minut dokázala Joanna proměnit mrzutého a hrubého zahradníka v příjemného a upovídáního muže. Vedli teď spolu nenucený přátelský rozhovor a zahradník spontánně odpovídal na každou její otázku.

Natáhl ruku směrem k tomu nešťastnému domu a vůbec neskrýval, jak moc ho ta událost vyvedla z míry. „Obávám se, že si na ten hrozný zážitek vzpomenu vždy, když budu procházet kolem čísla 26.“

„Určitě to přejde,“ ujišťovala ho Joanna a dívala se stejným směrem jako on. Pozvedla ruku, aby si zastínila oči, neboť sluneční paprsky konečně prorazily ranní mlhu. „Podívejme! Zdá se mi, že na nás drožkář něco ukazuje, ale nejsem si jistá. Nemám zrovna dobré oči.“

Zahradník si rychle sáhl pro brýle a zamžoural směrem k vzdálené drožce. „Ano, paní. Vypadá to, že na vás mává.“

„Asi už nás volá zpátky,“ řekla Joanna a poděkovala zahradníkovi za jeho čas a za informace.

„Doufám, že jsem vám byl užitečný,“ řekl zahradník a naznačil poklonu.

„Velice,“ odpověděla mu Joanna. „Díky vám je nám to teď jasné.“

Odcházel jsme beze slov, dokud jsme se nedostali ze zahradníkova doslechu. Teprve pak jsem Joanně Blalockové potichu řekl: „Drožkář na nás vůbec nemával. Seděl nehnutě zády k nám.“

„Já vím,“ řekla.

„Co to tedy má znamenat?“

„Že je to pěkný lhář.“

„Ne tak zhurta,“ napomenul nás otec. „To, že nedokázal popsat, co dělal nebo nedělal náš drožkář, ještě neznamená, že neviděl Charlese Harrelstona padat. Na takovou vzdálenost nemusel vidět mávající ruku, ale určitě by si všiml padajícího vzrostlého muže.“

„Bez brýlí ne,“ bránila se Joanna. „Ten zahradník je krátkozraký, a proto bez problémů přečetl malá písmenka v novinách. Na dálku ale bez silných brýlí nevidí. Přece jste si všiml, že si je musel nasadit, aby vůbec drožkáře viděl, a dokonce ani s brýlemi nebyl schopen říct, co drožkář dělá.“

„Možná, že měl ty brýle zrovna na nose, když Charles Harrelston padal,“ uvažoval jsem. „Pak by bylo možné, že viděl, jak ten muž vyskakuje z okna.“

„To ale nezapadá do jeho výpovědi,“ pokračovala Joanna. „Vzpo-
meňte si na jeho přesná slova. Právě dokončoval práci na tom plotě
a ujišťoval se, že nevyčnívá ani větvička. Víme, že na blízko vidí skvěle.
Proto neměl brýle na očích, když jsme k němu před několika minuta-
mi přišli, a proto je neměl na očích ani před několika dny, když stříhal
ten plot. Brýle používá jen na dálku, takže je zrovna neměl nasazené,
když Charles Harrelston padal.“

„Je možné, že na okenní římse zahlédl člověka, a proto si rychle
nasadil brýle?“ zeptal jsem se.

„To je nemožné,“ řekla Joanna rozhodně. „Padající předmět letí
rychlostí deset metrů za sekundu. To je přibližně výška třípatrové
budovy. Zahradník by tedy musel vzhlednout od práce, spatřit člo-
věka na římse, nasadit si brýle a zaměřit zrak správným směrem, to
vše v jediné sekundě. To prostě nejde. Názorně vám to předvedu.“
Otočila se na mého otce. „Máte s sebou své brýle na čtení, doktore
Watsoně?“

„Ano,“ odpověděl otec.

„Skvělé,“ pokračovala Joanna Blalocková. „Až vám řeknu, rychle
prosím vzhledněte k té budově, pak si vyndejte brýle, nasadte si je
a podívejte se zpět nahoru. Váš syn bude měřit čas.“ Počkala, až si
připravím hodinky. „Jste připraveni?“

Oba jsme přitakali.

„Tak jdeme na to,“ řekla. „Připravit, ke startu, pozor...“

Připravil jsem se.

„Ted!“ vykřikla Joanna.

Otec se spěšně podíval k oknu ve třetím patře, sáhl si pro své brýle
na čtení, umístil je na kořen nosu a pak vzhledl opět nahoru.

„Hotovo!“ Vyrasila ze sebe Joanna a otočila se na mě. „Jak dlouho
to trvalo, Johne?“

„Pět sekund,“ oznámil jsem jí.

„Pokud se nemýlím, předmět padající rychlostí deset metrů za sekundu by za pět sekund musel padat celých padesát metrů,“ vy počítala Joanna. „I kdyby měl dům číslo 26 na Curzon Street patnáct pater, nemohl by ten zahradník sledovat celý pád Charlese Harrelstona. Jeho svědectví je tedy naprostý výmysl.“

„Proč by si ale vymýšlel?“ zeptal jsem se.

„Třeba kvůli společenskému uznání nebo z domýšlivosti. Existuje mnoho dalších důvodů, ale to nás teď nemusí zajímat,“ odpověděla Joanna. „Důležité je, že zahradníkovu výpověď nemůžeme brát vážně a že pravdu měl můj syn. Je tedy jasné, že Charles Harrelston neskočil sám, ale že ho někdo strčil.“

„Jste si vědoma toho, že podobný důkaz u soudu neobstojí?“ varoval ji otec. „Zahradník by mohl tvrdit, že měl brýle zrovna na nose, když byl svědkem toho pádu. Dobrý advokát by ho připravil a bylo by nesmírně těžké jeho výpověď zpochybnit.“

„U soudu to možná neobstojí, ale uzná to každý, kdo logicky uvažuje,“ odpověděla mu Joanna. „V tomhle případě nás k rozuzlení celé záhady dovede právě logické myšlení. Vyřešit zločin je jako rozmotat zauzlené klubko. Nejprve je třeba najít konec příze a pak rozdělat první uzlík, na který se narazí. My jsme logickým uvažováním náš první uzlík právě rozmotali.“

Klidně jsme kráčeli cestou k domu číslo 26 na Curzon Street, ale mě trápila ještě jedna věc. „Paní Blalocková, řekněte mi prosím, jak spolehlivý je ten údaj, že padající předmět klesá k zemi rychlostí deset metrů za sekundu?“

„Naprostě spolehlivý,“ odpověděla mi. „Jde o fyzikální zákon, související s gravitační silou.“

„Kde jste získala takové znalosti?“

„Pročítala jsem si učebnice fyziky.“

„Vyznáte se tedy v této vědě?“

„To vůbec ne. Jen si pamatuji fakta, která by mohla být užitečná při řešení záhad.“

Otec vstoupil do našeho rozhovoru: „Domnívám se, že výpočet rychlosti padajícího předmětu, o kterém jste mluvila, vychází z Newtonova gravitačního zákona.“

Joanna pokrčila rameny. „Kdo ten zákon objevil, je mi celkem jedno. Pro mě je důležitá jen jeho správnost.“

„Mám ještě jednu otázku,“ řekl jsem. „Jak vás napadlo, že by ten zahradník mohl mít poškozený zrak?“

Na rtech se jí vykouzil nepatrný úsměv. „Jak vás napadlo, že mě to napadlo?“

„Dalo se to poznat hned několikrát,“ odpověděl jsem. „Ale hlavně tehdy, když jste z kabelky vytáhla ten novinový článek popisující údajnou sebevraždu. To bylo od vás prozíravé. A obdivuji, jak jste ho přiměla přečíst ta drobná písmenka.“

„Bylo to pro mě docela zábavné.“ Joanna Blalocková jen zářila. „Samozřejmě máte pravdu, že jsem ho ke čtení naschvál navedla. Ten nápad ale nemám z vlastní hlavy. Něco podobného jsem četla v jedné francouzské detektivce. Hlavní hrdina, detektiv Delon, vyslyšel očitého svědka vraždy, ale jeho svědectví vůbec nesedělo. Přinesl si tedy novinové výstřižky, aby vyzkoušel jeho zrak.“

„Ale jak jste mohla tušit, že zahradník na dálku skoro nevidí? Vypadalo to, že jste to věděla již předtím, než jste si to začala ověřovat.“

„Nebyla jsem si jistá, dokud jsem ho neviděla číst ty výstřižky bez brýlí,“ odpověděla Joanna. „Pak už mi to bylo jasné. Když někdo tak dobře vidí na blízko, a přesto má u sebe silné brýle, jistě vidí velmi špatně na dálku.“

Neskutečné, pomyslel jsem si. Naprosto úžasné. Vedle mě kráčí proškolená chirurgická sestra, která koketuje s fyzikou, a navíc má evidentně talent na řešení vražd. Nemohl jsem si pomoci, ale neustále

jsem myslel na to, čím vším nás ještě tahle atraktivní žena překvapí, a po očku jsem ji stále sledoval. A pak se jí na tváři objevil úsměv Mony Lisy, ale vůbec jsem nechápal, komu nebo čemu byl určený. Šlo o známku vysokého sebevědomí, nebo se za jejím úsměvem skrýval nějaký tajemný význam? Snažil jsem se dívat někam jinam a přitom mě napadlo, že bych se v té kráse klidně mohl ztratit a nikdy už nenajít cestu ven.